

Nummer : R25.040
Onderwerp : Onderwijsachterstanden beleid

Aan de raad

Inleiding

Het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (GOAB), ook wel onderwijsachterstandenbeleid (OAB), is erop gericht om ontwikkel- en onderwijskansen van kinderen te vergroten. Door achterstanden zo vroeg mogelijk te signaleren, te voorkomen en terug te dringen worden ontwikkel- en onderwijskansen zo veel mogelijk vergroot.

Gemeenten moeten in het kader van de bestrijding van onderwijsachterstanden voldoen aan de Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (wet OKE). In deze wet staat dat de gemeente ontwikkel- en onderwijskansen van kinderen in de leeftijd van twee en een half jaar tot zes jaar, die een risico lopen op achterstand, moet vergroten. Met tevens een verplichting voor de gemeente om te zorgen voor een goed, dekkend voorschools aanbod voor alle jonge kinderen met een taalachterstand.

Daarnaast heeft de gemeente als taak, vanuit de Wet Passend Onderwijs (WPO) en de Wet Voortgezet Onderwijs 2020 (WVO 2020), om minimaal één keer per jaar te overleggen met schoolbesturen van het basisonderwijs en voortgezet onderwijs en de houder van de kinderdagopvangvoorziening met aanbod van voorschoolse educatie. Dit overleg is de Lokaal Educatieve Agenda, ook wel het LEA overleg. Het doel hiervan is om gezamenlijk afspraken te maken over het bevorderen van integratie, het voorkomen van segregatie, het bestrijden van onderwijsachterstanden en het afstemmen van de inschrijvings- en toelatingsprocedures. Ook is de gemeente verantwoordelijk voor het aanbieden van voldoende plaatsen in de voorschoolse educatie en is de gemeente verantwoordelijk voor het uitvoeren van het beleid voor Voorschoolse en Vroegschoolse Educatie (VVE beleid) en het bewaken van de kwaliteit.

Gemeente Bladel ontvangt voor de uitvoering van bovengenoemde taken een geormerkt rijksbudget, Specifieke Uitkering GOAB. De middelen worden grotendeels ingezet voor plaatsen in de voorschoolse educatie (VE). Daarnaast wordt ingezet op de vroegschool (groep 1 en 2 van de basisschool) om kinderen met (een risico op) een ontwikkelingsachterstand zo goed mogelijk te ondersteunen, zodat zij met zo min mogelijk achterstand naar groep 3 van de basisschool gaan.

Gemeente Bladel geeft uitvoering aan het OAB samen met de educatieve en maatschappelijke partners. Het OAB is een herijking en uitbreiding van het eerdere VVE beleid 2020-2023. Daarnaast draagt het OAB bij aan de Brede Visie Welzijn, thema: 'Opgroeien in Bladel'. Met het OAB dragen we bij aan de gestelde ambitie: 'In onze gemeente kunnen alle kinderen en jongeren meedoen, op gebied van onderwijs/dagbesteding. We zetten in op een doorgaande ontwikkellijn (vanuit VVE), verstevigen ouderbetrokkenheid en er is aandacht voor nieuwkomers.' (Brede Visie Welzijn, 2024).

Voorstel

1. De nota Onderwijsachterstandenbeleid 2025-2028 vast te stellen.

Beoogd effect

Team:
ONT

Behandelend ambtenaar:
Inge van Hove

Telefoonnummer:
0497-361636

Door instemming met het voorliggende nieuwe onderwijsachterstandenbeleid 2025-2028 wordt invulling gegeven aan de wettelijke verplichting en verantwoordelijkheid van gemeenten ten aanzien van het bestrijden en voorkomen van onderwijsachterstanden.

Argumenten

1.1. Het huidige beleidsplan voor- en vroegschoolse educatie dient geactualiseerd te worden

De beleidsnota voor- en vroegschoolse educatie dateert van 2020 en liep van 2020-2023. Dat is de reden geweest om in 2024 en het eerste deel van 2025 met de samenwerkingspartners te werken aan een herijkte beleidsnota VVE en dit uit te breiden naar een onderwijsachterstanden beleid. Door de uitbreiding van de beleidsnota wordt de verbinding tussen het aanbod van voorschoolse educatie en het bestrijden van onderwijsachterstanden in het onderwijs sterker verbonden. De gemeentelijke verantwoordelijkheid voor VVE en de wettelijke taak voor een LEA worden met het onderwijsachterstandenbeleid geborgd.

1.2. Met het nieuwe OAB versterken we de doorgaande lijn

De doorgaande lijn is aangescherpt in de nieuwe beleidsnota met als doel dat de overgang van kinderopvang naar onderwijs en van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs wordt verstevigd.

1.3. Met het nieuwe OAB versterken we de lokale samenwerking

Het OAB is tot stand gekomen in samenwerking met de samenwerkingspartners. Zowel onderwijs, kinderopvang met VE aanbod en de GGD hebben een actieve bijdrage geleverd. Dat zorgt ervoor dat het een gedragen stuk is. Door middel van verschillende sessies waarin informatie is opgehaald en getoetst bij de partners, staan zij allemaal achter de inhoud van het beleid. Dit heeft ertoe geleid dat schooldirecteuren op 8 mei 2025 hebben ingestemd met het OAB en op 3 juni 2025 is door de bestuurders tijdens de LEA ingestemd met het OAB.

1.4. Met het OAB geven we richting aan de besteding van de beschikbare, geormerkte, OAB middelen.

Voor de uitvoering van de wet OKE ontvangt de gemeente een geormerkt budget van het Rijk, waarover jaarlijks een verantwoording afgelegd dient te worden. Het Rijk heeft een landelijke OAB periode van vier jaar. Na die vier jaar dienen de niet ingezette middelen terugbetaald te worden aan het Rijk. Een bedrag tot 50% van het budget van het voorgaande jaar mag worden meegenomen naar de nieuwe beleidsperiode. De huidige OAB periode loopt van 2023 tot en met 2026. Er kan maximaal 50% van het budget voor 2026 doorgeschoven worden naar de volgende OAB-periode vanaf 2027.

Met de huidige en geplande activiteiten dragen we bij aan de uitvoering van het onderwijsachterstandenbeleid en geeft gemeente Bladel invulling aan de wettelijke taak en verantwoordelijkheid ten aanzien van onderwijsachterstanden.

Kanttekeningen

1.1. Ouders hebben zelf een keuze of ze gebruik maken van het VE aanbod

Hoewel de gemeente een verantwoordelijkheid heeft in het aanbieden van voldoende VE aanbod, blijft de keuze aan ouders om hun kind deel te laten nemen aan het VE aanbod. Hierdoor kan het voorkomen dat het kind geen gebruik maakt van het aanbod, en er alsnog een achterstand ontstaat op andere kinderen. Door afstemming tussen GGD en partners is er wel afstemming over het (non)-bereik van kinderen met een VE-indicatie. De GGD stelt ouders op de hoogte van het aanbod bij de kinderopvang en benadrukt nut en noodzaak van het aanbod.

1.2 Het ministerie van onderwijs, cultuur en wetenschap (OCW) stelt jaarlijks het OAB-budget vast

Het OAB-budget wordt jaarlijks vastgesteld. Deze kan fluctueren gedurende de OAB-periode. Het bedrag wordt jaarlijks bepaald aan de hand van de achterstandsscores van de gemeente van twee en drie jaar eerder. Jaarlijks ontvangt de gemeente de voorlopige beschikking van het jaar erop en de definitieve beschikking van het lopende jaar (GOAB, 2023). Vanaf 2026 is een korting van 10% op de OAB middelen aangekondigd door het ministerie van onderwijs, cultuur en wetenschap (OCW).

Financiën

De kosten voor de uitvoering van het OAB 2025-2028 worden gedekt vanuit de specifieke uitkering (SPUK) GOAB.

Communicatie

Na vaststelling door de raad wordt het beleid op de gebruikelijke manier kenbaar gemaakt.

Uitvoering

Het uitvoeringsplan onderwijsachterstandenbeleid 2025-2026 volgt via een raadsmededeling, zodra u heeft ingestemd met het onderwijsachterstandenbeleid 2025-2028.

Bladel, 5 augustus 2025

Burgemeester en wethouders van Bladel,

de secretaris,

de burgemeester,

Bijlage(n)

- a. Onderwijsachterstandenbeleid 2025-2028 – **25.16529**
- b. Ontwerp-raadsbesluit - **25.16468**